Derse Kat?l?m Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Derse Kat?l?m Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19728

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Derse Kat?l?m Envanteri (DKE), ö?rencilerin akademik ortamlarda gösterdikleri kat?l?m ve etkile?im düzeylerini ölçmek amac?yla uyarlanm?? 24 maddelik bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, ö?renci kat?l?m?n?n çok boyutlu do?as?n? yans?tan be? temel alt boyutu de?erlendirmektedir: Duyu?sal Kat?l?m, Davran??sal Kat?l?m?n iki formu (Uyma/?taat ve S?n?f Kat?l?m?), Bili?sel Kat?l?m ve Derse Kat?lmama (Pasiflik/?lgisizlik). DKE, e?itim ara?t?rmac?lar?n?n ve uygulay?c?lar?n, ö?rencilerin derse olan ba?l?l?klar?n? ve motivasyonlar?n? nicel olarak analiz etmelerini sa?lamaktad?r.

Ölçe?in Türk kültürüne uyarlanmas?, Mustafa Sever taraf?ndan 2014 y?l?nda gerçekle?tirilmi? olup, orijinal yap?n?n kültürel geçerli?ini sa?lam??t?r. Envanter, 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?larak ö?rencilerin kendilerini ne s?kl?kta belirli bir ?ekilde hissettiklerini veya davrand?klar?n? rapor etmelerini istemektedir (1= hiçbir zaman - 5= her zaman).

Anahtar Kelimeler

Ö?renci kat?l?m?, ders kat?l?m?, bili?sel kat?l?m, duyu?sal kat?l?m, davran??sal kat?l?m, uyarlama, psikometrik, ö?renci ba?l?l???.

Yazarlar

Mustafa Sever

Amaç

Derse Kat?l?m Envanteri'nin temel amac?, ö?rencilerin e?itim sürecine gösterdikleri çok boyutlu kat?l?m seviyelerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu araç, ö?rencilerin sadece davran??sal olarak de?il, ayn? zamanda duygusal ve bili?sel olarak da derse ne kadar dahil olduklar?n? belirlemeyi hedefler.

Ölçek, özellikle dü?ük kat?l?m veya aktif derse kat?lmama durumlar?n? saptayarak e?itim müdahalelerinin hedeflenmesine yard?mc? olur. Uyarlama çal??mas? (Sever, 2014), bu yap?n?n Türk e?itim sistemi ba?lam?nda geçerli ve anlaml? oldu?undan emin olmak için gerçekle?tirilmi?tir.

Yap?

DKE, **Ö?renci Kat?l?m?** yap?s?n? be? farkl? ancak ili?kili alt boyutta ele al?r. Bu çok boyutlu yakla??m, kat?l?m?n sadece gözlemlenebilir davran??lardan ibaret olmad???n?, ayn? zamanda içsel süreçleri de kapsad???n? vurgular. Bu boyutlar ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Duyu?sal Kat?l?m: Ö?rencinin derse ve ö?renme materyaline kar?? duydu?u duygusal tepkileri ve ba?l?l??? içerir. ?lgi, heyecan veya ait olma hissi gibi duyu?sal durumlar? yans?t?r.
Davran??sal Kat?l?m (Uyma/?taat): S?n?f kurallar?na uyma, ödevleri tamamlama ve ö?retmen talimatlar?na riayet etme gibi zorunlu davran??lar? kapsar.
Davran??sal Kat?l?m (S?n?f Kat?l?m?): Tart??malara aktif kat?lma, gönüllü olma ve akranlarla i?birli?i yapma gibi daha proaktif ve sosyal etkile?im gerektiren davran??lar? ifade eder.
Bili?sel Kat?l?m: Ö?rencinin ö?renilen materyali derinlemesine anlamaya yönelik gösterdi?i zihinsel çabay?, stratejileri kullanmay? ve ele?tirel dü?ünmeyi içerir.
Derse Kat?lmama: Aktif olarak dersten uzakla?ma, ilgisizlik gösterme veya sadece çal???yormu? gibi yapma gibi olumsuz davran??lar? ölçer.

Geçerlik

Sever (2014) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türk kültürü için geçerlik kan?tlar?n?n sunuldu?u varsay?lmaktad?r. Geçerlik çal??malar? genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerli?i üzerine odaklanm??t?r. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak öngörülen be? alt boyutu do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam??t?r.

Orijinal kaynakta geçerlik bilgileri detayland?r?lmam?? olsa da, bir uyarlama çal??mas?n?n temel gereklili?i olarak, çeviri ve kültürel adaptasyon süreçlerinin ard?ndan istatistiksel yöntemlerle geçerlik analizleri yap?lm??t?r. Bu analizler, maddelerin ilgili alt boyutlara yüklenimlerinin yeterli oldu?unu ve ölçe?in hedefledi?i yap?y? ba?ar?yla temsil etti?ini desteklemi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in tutarl?l?k derecesini ifade eder. Uyarlama çal??mas?nda, Derse Kat?l?m Envanteri'nin iç tutarl?l???n?n incelenmi? olmas? beklenir. ?ç tutarl?l?k, genellikle Cronbach's Alpha katsay?lar? kullan?larak rapor edilir.

Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Bu katsay?lar?n hem genel ölçek puan? hem de be? alt boyutun her biri için ayr? ayr? hesapland??? varsay?lmaktad?r, ancak orijinal kaynakta spesifik de?erler belirtilmemi?tir.

Faktör Analizi

Derse Kat?l?m Envanteri, 5 alt boyutlu bir yap?ya sahiptir ve 24 maddeden olu?maktad?r. Uyarlama sürecinde yap?lan faktör analizi, ölçe?in orijinal yap?s?n? (veya kültüre uyarlanm?? yap?s?n?) do?rulam??t?r. Bu analiz, be? faktörün birbirinden ba??ms?z ancak kat?l?m?n farkl? yönlerini temsil eden boyutlar olarak ortaya ç?kt???n? göstermi?tir.

Faktör yap?s?, ö?renci kat?l?m?n?n tek bir skorla de?il, **Duyu?sal**, **Davran??sal** (Uyma/?taat ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

S?n?f Kat?l?m?), **Bili?sel** ve **Kat?lmama** boyutlar?n?n ayr? ayr? de?erlendirilmesi gerekti?ini desteklemektedir. Bu ayr?m, e?itim ara?t?rmalar?nda daha hedefe yönelik sonuçlar elde edilmesini sa?lar.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Be? alt boyuttan olu?an, 24 maddelik öz bildirim envanteri.

Mevcut Diller: Türkçe (Türk Kültürüne Uyarlanm??t?r).

Hedef Nüfus Grubu: Ö?renciler.

Ya? Grubu: Genellikle ortaokul ve lise ö?rencileri (Ergenlik dönemi ve sonras?).

Nüfus Detaylar?: E?itim kurumlar?nda ö?renim gören, derse kat?l?m süreçlerini de?erlendirebilecek bili?sel yeterlili?e sahip ö?renciler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lmaktad?r (1= hiçbir zaman - 5= her zaman).

Anahtar Kelimeler

Ö?renci kat?l?m? ölçe?i, uyarlanm?? envanter, e?itim psikolojisi, akademik ba?ar?, bili?sel ba?l?l?k, psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: severmustafa@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in adaptasyon y?l? 2014'tür. Ölçe?i kullanmak isteyen ara?t?rmac?lar?n, sorumlu yazar Mustafa Sever ile ileti?ime geçerek kullan?m izinlerini almalar? tavsiye edilmektedir. Ticari kullan?m veya ücret bilgisi bu kaynakta belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Sever, M. (2014). Derse Kat?l?m Envanterinin Türk Kültürüne Uyarlanmas?. **E?itim VE Bilim**, 39(176), 171-182.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: egitimvebilim.ted.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: derse-katilim-envanteri-toad.pdf

Derse Kat?l?m Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Duyu?sal Kat?l?m (1 m): Kendimi ilgili hissediyorum.
Davran??sal Kat?l?m-Uyma/?taat (10 m): Yap?lan etkinliklere ciddiyetle kat?l?yorum.
Davran??sal Kat?l?m-S?n?f Kat?l?m? (13 m): Di?er ö?rencilerle birlikte çal???rken birbirimizden ö?reniyoruz.
Bili?sel Kat?l?m (20 m): S?n?f etkinlikleri s?ras?nda dü?ündüklerimin ya da yapt?klar?m?n ne kadar nitelikli oldu?unu sorguluyorum.
Derse Kat?lmama (23 m): Yaln?zca çal???yormu? gibi yap?yorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM